

(इंग्रजीत टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

[१९९६] ३ एस.सी.आर.२९५

श.बक्षीश सिंग (मृत) कायदेशीर प्रतिनिधींद्वारे.

- व्ही. -

अर्जन सिंग आणि इतर

१२ मार्च १९९६

[के. रामास्वामी आणि के. वेंकटस्वामी, जे. जे.]

दिवाणी प्रक्रिया संहिता, 1908 : आदेश 22 नियम 4.

अपील - भागीदारी - ची समाप्ती - भागीदारीचे विसर्जन आणि हिशोब देण्याकरिता एका भागीदाराने दावा दाखल केला - न्यायचौकशी न्यायालयाद्वारे फेटाळले - पहिल्या अपील न्यायालयाने फेटाळ्याचे निर्णय कायम ठेवले - दुसरे अपील - दुसरे अपील प्रलंबित असताना दोन भागीदारांचा मृत्यू - मृत भागीदारांच्या कायदेशीर प्रतिनिधींना रेकॉर्डवर आणले गेले नाही - उच्च न्यायालयाने उत्तरवादींसह ज्यांनी नंतर भागीदारांचे हित विकत घेतले आहे अशा सर्वांच्या विरोधात कमी केले आहे असे म्हणून दुसरे अपील फेटाळले - अपील - म्हंटले जेव्हा डिक्री एकसारखे आणि अविभाज्य असते, तेव्हा मृत उत्तरवादींच्या विरोधात आणि मागे ह्यात असणारे उत्तरवादींच्या विरोधात विसंगत डिक्री असू शकत नाहीत - दोन उत्तरवादींचे - भागीदारांचे दुसरे अपील प्रलंबित असताना निधन झाले असल्याने, मृत व्यक्तींविरुद्ध आणि ज्यांच्या विरुद्ध प्रकरण फेटाळण्याचा हुकूम अंतिम झाला होता आणि इतर लढणाऱ्या उत्तरवादींच्या विरुद्ध ज्यांचे अधिकार दुसऱ्या अपीलमध्ये निश्चित केले जाणार आहेत, अशी कोणतीही विसंगत डिक्री असू शकत नाही - उच्च न्यायालयाने कोणतीही कायदाविषयक चूक केलेली नाही - सर्व उत्तरवादींविरुद्ध अपील देखील रद्द केले जाते.

दिवाणी अपील अधिकारिता : 1979 चे दिवाणी अपील क्र. 1032 ए

1968 च्या आर.एस.ए.क्रमांक 477 मधील पंजाब आणि हरियाणा उच्च न्यायालयाच्या दिनांक 12.9.78 च्या निकाल आणि आदेशावरून.

अपीलकर्त्यासाठी श्रीमती मंजीत चावला आणि (व्ही. के. वर्मा), (एन. पी.).
उत्तरवादींसाठी प्रेम मल्होत्रा आणि पियुष.

न्यायालयाचा पुढील आदेश देण्यात आला:

विशेष पक्षांमध्ये हे अपील पंजाब आणि हरियाणा उच्च न्यायालयाच्या विद्वान एकल न्यायाधीशाच्या दुसऱ्या अपील क्र. 477/68 दिनांक 12 सप्टेंबर 1978 रोजीच्या आदेशावरून उद्भवते.

कबूल केलेली तथ्ये अशी आहेत की माथ्रा सिंग, फिर्यादी क्रमांक 1 आणि प्रतिवादी क्रमांक 1 ते 13 हे गुरुदासपूर येथील 'मॉडर्न आइस फॅक्टरी' म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या कारखान्याचे भागीदार होते. भागीदारी विसर्जित करण्यासाठी आणि हिशेब देण्याकरिता दावा दाखल करण्यात आला. न्यायचौकशी न्यायालयाने हा दावा फेटाळला. अपील देखील फेटाळण्यात आली. दुसरे अपील प्रलंबित असताना, दोन भागीदारांचा मृत्यू झाला यात वाद नाही. त्यांच्या कायदेशीर प्रतिनिधींना रेकॉर्ड वर आणले गेले नाही. परिणामी, उच्च न्यायालयाने सर्व उत्तरवादींच्या विरोधात दाखल केलेली दुसरी अपील फेटाळून लावली. अशा प्रकारे, विशेष पक्षांमध्ये हे अपील.

रजिस्ट्रीच्या अहवालात असे निदर्शनास आणून देण्यात आले आहे की हे अपील प्रलंबित असताना उत्तरवादी क्रमांक 8 आणि 14 (i) ह्यांचा देखील मृत्यू झाला आहे

आणि कायदेशीर प्रतिनिधींना रेकॉर्ड वर आणण्यासाठी कोणतीही पावले उचलली गेली नाहीत. श्रीमती मंजीत चावला, अपीलकर्त्याचे विद्वान वकील, यांनी असा युक्तिवाद केला आहे की मूळ भागीदार उत्तरवादी क्रमांक 2, 14 आणि 15 आहेत. त्यांच्याविरुद्ध अपील मागे घेण्यात आलेले नाही आणि ज्या इतर व्यक्तींनी नंतर त्यांच्या भागीदारांचे हित विकत घेतले आहे, त्या इतर व्यक्तींविरुद्ध अपील मागे घेण्यात आले आहे या निष्कर्षात उच्च न्यायालय चुकीचे होते. असे दिसून येते की 14 व्या उत्तरवादी, मूळ भागीदारचे देखील अपील प्रलंबित असताना मृत्यू झाला आणि त्याचे कायदेशीर प्रतिनिधींना रेकॉर्ड वर आणले गेले आणि उत्तरवादी 14 (i) चा देखील मृत्यू झाला. अपील प्रलंबित असताना 8 व्या उत्तरवादीचाही मृत्यू झाला.

ही कायद्याची निश्चित स्थिती आहे की जेव्हा डिक्री एकच आणि अविभाज्य असते, मृत उत्तरवादींच्या आणि लढणाऱ्या हयात उत्तरवादींच्या विरुद्ध विसंगत डिक्री असू शकत नाहीत. दुसरे अपील प्रलंबित असताना दोन उत्तरवादींचे - भागीदारांचे मृत्यू झाल्याचे दिसून येते. त्यामुळे, मृत व्यक्तींविरुद्ध आणि ज्यांच्य विरुद्ध दावा फेटाळण्याचा हुकूम अंतिम झाला होता आणि दुसऱ्या अपीलात ज्यांचे अधिकार निश्चित केले जाणार आहेत अशा इतर लढणाऱ्या उत्तरवादींविरुद्ध कोणतीही विसंगत डिक्री असू शकत नाही.

त्यामुळे हे स्पष्ट होईल की उच्च न्यायालयाने कोणतीही कायदाविषयक चूक केलेली नाही. मृत उत्तरवादींविरुद्धचे अपील आधीच संपुष्टात आले असल्याने, न्यायालय गुणवत्तेनुसार पुढे जाऊ शकत नाही. त्याचप्रमाणे, याच स्थितिविशेषची पुष्टी या अपीलमध्ये ही केली आहे. उत्तरवादी क्रमांक 8 आणि 14 (i) आधीच मरण पावले असल्याने आणि त्यांचे अधिकार अंतिम झाले आहेत; त्यांच्या कायदेशीर प्रतिनिधींना रेकॉर्ड वर आणले गेले नसल्यामुळे त्यांच्या विरोधातील अपील रद्द केले जात असल्याने,

या अपीलतील लढणाऱ्या उत्तरवादींच्या विरोधात आपण या प्रकरणाच्या 'गुणवत्तेत' गेल्यास ते विसंगत ठरेल. या परिस्थितीत, सर्व उत्तरवादींच्या विरुद्ध ही अपील देखील रद्द केली जाते.

त्यानुसार अपील फेटाळण्यात येते. खर्च नाही.

टी. एन. ए

अपील फेटाळण्यात आली.

अस्वीकरण

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याचा / तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच, इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरीता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबाजवणीकरीता वैध मानला जाईल."
